

ແຕນເບີຍນ

ເພລື່ອແປ້ງມັນສໍາປະກັດສີເສມພູ

(*Anagyrus lopezi*)

ສູນຍົບຮ່າຮັກຕຽບພື້ນ ຈັງຫວັດຂອນແກ່ນ
ກຣມສ່ງເສີນກາຮເກະຕຣ
ກະທຽວເກະຕຣແລະສ່ກຣນ

การกำล่ายจากเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

แตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู (*Anagyrus lopezi*)

เป็นแมลงที่มีประโภชน์มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกาใต้มีการนำไปใช้ควบคุมเพลี้ยแป้งสีชมพูในทวีปแอฟริกาจนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ประเทศไทยโดยกรมวิชาการเกษตรได้นำเข้าแตนเบียนชนิดนี้จากประเทศสาธารณรัฐเบนิน เมื่อปี 2552 ทำการศึกษาวิจัยในห้องปฏิบัติการ และนำออกทดสอบในสภาพไร่พบว่าแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูชนิดนี้ มีความปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตและแพร่กระจายตัวได้ดี และมีประสิทธิภาพในการควบคุมเพลี้ยแป้งสีชมพูสูงมาก ไม่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมได้ ๆ ทั้งสิ้น

ปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรโดยศูนย์บริหารศัตรูพืช ได้ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียนชนิดนี้ให้แล้วเป็นจำนวนมาก และทำการปลดปล่อยเพื่อควบคุมเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูได้เป็นอย่างดี

รูปร่างลักษณะ

แตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู (*Anagyrus lopezi*) เป็นแมลงที่มีลำตัวขนาดเล็กสีดำสะท้อนแสง ลำตัวยาว 1.2-1.4 มม. มีปีกใส 2 คู่ เพศผู้มีขนาดเล็กกว่าเพศเมีย มีหนวดเป็นปล้องสีดำ เพศเมียหนวดมีปล้องขาวสลับดำ มีอายุระยะไข่ถึงตัวเต็มวัย 17-21 วัน

พฤติกรรมการเข้ากำลายเพลี้ยแป้ง

แตนเบียนเพศเมียมีพฤติกรรมการเข้าทำลายเพลี้ยแป้ง เป็นได้ทั้งตัวห้ำและตัวเบียน

แตนเบียนบางไข่ในตัวเพลี้ยแป้ง

การห้ำ

แตนเบียนเพศเมียจะใช้อวัยวะว่างไข่แหงเข้าลำตัวของเพลี้ยแป้ง โดยจะเลือกเพลี้ยแป้งขนาดเล็กแล้วดูดกินของเหลวจากตัวเพลี้ยแป้ง ทำให้เพลี้ยแป้งตายทันที แตนเบียนเพศเมีย 1 ตัว สามารถทำลายเพลี้ยแป้งด้วยการห้ำได้วันละ 20-30 ตัว

แตนเบียนห้ำเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

การเบียน

แตนเบียน เพศเมียจะใช้อวัยวะว่างไข่แหงเข้าลำตัวของเพลี้ยแป้งขนาดใหญ่ประมาณวัย 3 เคลี้ยแป้งที่ถูกแตงเบียนเข้ากำลาย (มัมมี่)

แล้วว่างไข่เข้าในลำตัวของเพลี้ยแป้ง เมื่อไข่ของแตนเบียนพักเป็นตัวหนอน จะกินของเหลวภายในตัวของเพลี้ยแป้ง ทำให้เพลี้ยแป้งค่อย ๆ ตายไป ลักษณะเป็นชากร泾สีน้ำตาลที่เรียกว่า “มัมมี่” เมื่อแตนเบียนพักเป็นตัวเต็มวัยก็จะเจาะผนังมัมมี่เป็นรูบินออกไปทำลายเพลี้ยแป้งสีชมพูต่อไป แตนเบียนเพศเมีย 1 ตัว สามารถทำลายเพลี้ยแป้งด้วยการเบียนได้วันละ 15-20 ตัว

วิธีการปล่อย

ปล่อยตัวเต็มวัยแตนเบียนในอัตรา 50-100 คู่ ต่อไร่ หากพบรากระบัดรุนแรงอาจปล่อยในอัตรา 200 คู่ต่อไร่ โดยเปิดภาชนะบรรจุแตนเบียนเคาะลงบนยอดมันสำปะหลัง 4-5 ตัว ให้กระจายทั่วแปลง

ปล่อยแตนเบียนควบคุมเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

ข้อควรระวัง

- แต่นเปี้ยนจะทำลายหรือเบี้ยนเฉพาะเปลือยแป้งมัน สำปะหลังสีชมพูเท่านั้น ควรปล่อยแต่นเปี้ยนในแปลงที่มีการระบาดของเปลือยแป้งสีชมพู
- ก่อนและหลังการปล่อยแต่นเปี้ยน ห้ามฉีดพ่นสารเคมีโดยเด็ดขาด

บรรจุภาชนะเตรียมนำไปปล่อย

การเก็บรักษา

แต่นเปี้ยนเปลือยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูที่ได้จากการเลี้ยงจะถูกบรรจุภาชนะ เช่น ขวดพลาสติก และเก็บรักษาไว้ในอุณหภูมิประมาณ 15°C ให้ได้ปริมาณเพียงพอ แล้วนำไปปล่อยเพื่อควบคุมเปลือยแป้งสีชมพูในมันสำปะหลัง

เก็บในที่อุณหภูมิต่ำ

การติดตามผล

หลังจากปล่อยแต่นเปี้ยน 4-6 สัปดาห์ ให้เก็บยอดมันสำปะหลังที่มีเปลือยแป้งมาใส่กรงที่ทำด้วยผ้าตาถี่ (ผ้าใบแก้ว) ถ้ามีแต่นเปี้ยนออกมาก ให้ดูดแต่นเปี้ยนใส่ภาชนะขวดพลาสติกแล้วนำไปปล่อยในแปลงมันสำปะหลังต่อไป

ใช้ด้วยธรรมชาติ

พิมพา ๔

เพลี้ยแป้ง

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดขอนแก่น
ถนนมิตรภาพ (บ่อตีนแดง) ตำบลศิลา
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000
โทรศัพท์ 043-342274, 043-203512 ต่อ 12
<http://www.pmc04.doe.go.th>
E-Mail : pmc04@doae.go.th

เอกสารอ้างอิง : ข้อมูลและภาพ อัมพร วินัย

กรมวิชาการเกษตร

เรียนเรียง : ธานินทร์ ชัชวัชิมล

พิมพ์ : ครั้งที่ 1 มกราคม 2555

จำนวน : 20,000 ฉบับ

ແຕນເບີຍນ

ເພລີ່ຍແປ້ງມັນສຳປະລັງສີ່ຂົມພູ
(*Anagyrus lopezi*)

ແຕນເບີຍນ *Anagyrus lopezi*

ເພລີ່ຍແປ້ງສີ່ຂົມພູ

ศูนย์บริหารศัตรูพืช จังหวัดขอนแก่น
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์